

JAARVERSLAG 2023

1. Inleiding

Een van de bijzondere ervaringen in 2023 was de door iedereen die bij onze stichting betrokken is gevolgde training Werken volgens de Bedoeling. De training en zeker de gesprekken die tijdens en na deze bijeenkomsten werden gevoerd, waren waardevol. Omdat het ons opnieuw deed realiseren waar we eigenlijk voor staan en onze rollen daarin. Bijzonder was de ervaring dat of je nu vrijwilliger, coördinator, bestuurslid of anderszins betrokken bij het werk, de motivatie nagenoeg hetzelfde blijkt. We willen er zijn voor onze medemens op het moment dat zij/hij het leven aan het afsluiten is. We willen terzijde staan en doen dat met ons hart en ons gevoel.

Dat heeft zo zijn implicaties voor hoe je naar jezelf en je uitingen kijkt. Een van de zaken die we ons realiseerden was dat we al jaren een op professionele criteria geschoeid jaarverslag uitbrengen. Dat zal door de buitenwereld, voor zover het gelezen wordt, vast begrepen worden, omdat het in de taal van de professionals en de bestuurders is. Maar voor onszelf was het van weinig waarde. VPTZ-zorg is immers geen professionele zorg.

En laten we, voordat er misverstanden ontstaan, gelijk en in één adem stellen dat we daarmee geen enkele ontkrachting bedoelen van de professionele zorg. In tegendeel, zonder goede samenwerking met de thuiszorg, huisartsen en geestelijk verzorgers zouden we ons werk niet kunnen doen.

Maar bovenstaande betekent wel dat we in ons jaarverslag beter willen laten zien wie we zijn en wat we doen. Daarom ziet dit jaarverslag er heel anders uit dan dat van vorige jaren. Tientallen vrijwilligers en coördinatoren reageerden op de oproep om in een paar zinnen te vertellen wat hen was bijgebleven in 2023. Ons verslag bestaat dan ook uit deze bijdragen. Omdat het als geen ander weergeeft wie we zijn en wat ons drijft.

Natuurlijk nemen we ook een paar cijfers mee, om te laten zien hoeveel mensen bij ons waren.

2. Hoe de zorg in het hospice wordt ervaren door de ogen van de vrijwilligers en medewerkers

Wat mij sterk is bijgebleven dat toen een gast bij ons overleed, (hij was een kennis van mij) zijn echtgenote, (die had aangegeven niet bij de laatste verzorging aanwezig te willen zijn omdat ze dat te eng vond) er wel bij was en zelfs geholpen heeft met de verzorging. Ik heb dat als heel bijzonder ervaren, ze vertrouwde ons.

Bij het door de deur kijken, hoorde ik vanuit het bed: "Ben je daar? Ik heb geloof ik in m'n broek gepoept." Ben vervolgens de hele ochtend zo dankbaar ontvangen, telkens weer de woorden... "Wat was ik blij dat jij d'r was", maakte dat ik ook zo dankbaar weer naar huis ging.

Bij elke dienst maak je wel wat bijzonders mee. Ik ga altijd naar huis met een dankbaar gevoel, omdat ik iets voor iemand mocht betekenen.

Het er zijn voor de gast en zijn familie, vrienden. Al hoe simpel en klein je gebaar/werk ook is, het is voor hen groot. Geeft voldoening en de sfeer is prima.

Na het overlijden van onze gast vinden we bij het opruimen van de kamer een door hemzelf geschreven kaart waarin hij alle vrijwilligers bedankt voor alles wat ze hebben gedaan om het laatste stukje van zijn leven zo mooi mogelijk te maken. Hoe empathisch kan iemand zijn, geweldig toch?!

Bij het uitdragen van een gast waar ik een goede klik mee had en die mij telkens bij z'n broers naam noemde, zei zijn broer: "Dank je dat je mij hebt willen zijn, als ik er zelf niet kon zijn". Tranentrekker voor mij. Nog steeds.

Als een van tuinvrijwilligers het volgende ervaren. Werkend aan de border voor de kamers, in gesprek gekomen met een gast over de tuin, zijn tuin thuis en dat hij eigenlijk best zou willen helpen. Met mijn werk bij zijn zitje in de buurt gebleven om gesprek gaande te houden. Ging verder over niets bijzonders, maar meneer kon even over iets anders praten en denken dan zijn ziek zijn. Gesprekje heeft mij ook goed gedaan.

Mevrouw was met haar laatste stukje bezig.. zoon naar huis.. had niet de behoefte en zag er tegenop om bij 't overlijden te zijn... Ik start mijn dienst vroeg met collega. We besluiten om beurten bij mevrouw te blijven... Ze overlijdt waar ik bij ben.. Ze was niet graag alleen....

Eén van mijn mooiste momenten van vorig jaar was dat een gast 's avonds later op de avond tegen mij zei: "Ik was onrustig vandaag, maar nadat wij dit mooie gesprek hebben gehad voel ik toch de rust om lekker te gaan slapen".

Maar een andere gast pakte (ook later op de avond), nadat ik haar haar medicatie had gegeven, haar dekbed vast, glimlachte en zei: "Ik hoop zo dat ik er morgen nog een dagje bij krijg". Eigenlijk veel te veel mooie momenten om op te schrijven!

Wat er uitspringt is dat ik het een bijzondere kans vind om er voor de gast te kunnen zijn in hun kwetsbaarste tijd.

Het meest bijzondere voor mij dit jaar was de avond van eerste Kerstdag. Er waren nog twee gasten. Beiden waren stervende, er was geen familie bij, dan ben je nodig.

Ik sprak een echtgenoot van een gast. Hij vertelde me: "Mijn vrouw heeft er maar één nacht gelegen, maar we zijn zo blij dat we daar bij elkaar konden zijn. En er kwam ons iemand zomaar een broodje brengen. Die dacht eraan dat wij misschien wel honger zouden hebben. Zo'n zorg!"

Wat mij het meest is bijgebleven van afgelopen jaar is; dat een gast mij bedankte voor het gevoel dat ze weer even geleefd had... Te midden van alle verdriet en verdrietige mensen en gedachten en gevoelens om haar heen deed dit weer lichtjes in haar ogen blinken en een grote lach op haar gezicht en haar gevoel dat ze weer even een normaal mens was!

De zò liefdevolle betrokkenheid van een huisarts voor zijn patiënt: hij seederde haar, bleef in de buurt en toen ze diep genoeg sliep stopte hij ook zelf de ondersteunende beademing. Ze overleed 10 minuten later in bijzijn van familie en vriendin, de huisarts en ons, zo bijzonder en zorgvol... Een voorrecht om getuige van te mogen zijn.

Vrouw zonder enig netwerk, de notaris als haar enige aanspreekpunt/curator. We hebben voor haar het hele afscheid mogen regelen in het hospice, zodat ze in een 'warme' omgeving, een mooi afscheid heeft gekregen.

Jonge man (Portugees) heeft elke avond op z'n eigen terras (soms met wat vrienden) kunnen 'chillen' en barbecueën. In zijn land was dit heel gewoon om te doen en kon dit bij ons voortzetten.

'Eigenlijk had ze niet veel trek in eten maar bestelde toch maar wat. Toen ik later het dienblad op ging halen waar ik het eten op had binnengebracht, zei ze: het was heerlijk, ik heb alles opgegeten en genoten. Dankjewel.'

Met pretlichtjes in haar ogen vertelde mevrouw mij over het feest van Sint Maarten. Verwachtingsvol, de spanning van de donkere avond, de zelf geknutselde lampion met echt kaarsje... Samen zongen we luidkeels van rood, rood rokje en van die rijke vrouw die ons wel wat geven zou... Een ontroerend moment, vol levensvreugde, zomaar op een dag in het hospice.

Mijn mooie moment was de laatste verzorging van een gast met een dochter. Toen we klaar waren trok de dochter een stukje van haar moeders hemd uit het shirt, zodat het hemd te zien was. "Zo liep mijn moeder er altijd bij". Heel bijzonder.

Voor mij was het een heel leerzaam en bijzonder jaar, door de cursus, meelopen met een 'buddy' en dan nu al een aantal maanden samen met een vrijwilliger diensten draaien in het hospice. Zo iets anders dan wat ik altijd deed.

Bijzonder is het om zoveel gasten, met hun familie, vrienden, mensen om hen heen, te ontmoeten die je toelaten dat laatste stukje van hun leven.

Bijzonder is de hand die even over jouw hand strijkt. De glimlach die je krijgt! Het verhaal dat je wordt toevertrouwd!

En wat is het leuk om zoveel verschillende vrijwilligers te ontmoeten en samen diensten te doen. Zoveel verscheidenheid en toch samen met het doel: er te zijn voor de gasten.

Bovendien leer ik nog steeds van gasten en vrijwilligers.

Fijn dat de coördinatoren ons zo goed op de hoogte houden! En er ook zijn voor ons.

Laat ik voorop stellen dat geen dienst hetzelfde is qua ondersteuning van de gast en samenwerking met de andere vrijwilligers. Dit alles in positieve zin.

Waarover ik mij verwonder is dat gasten en hun familie zich snel op hun gemak voelen in het hospice. Mede door de behulpzaamheid van de vrijwilligers en de professionele kennis van de thuiszorgmedewerkers.

Kort gezegd: de structuur en aandacht van de werknemers in vaste dienst en (alle) vrijwilligers in het hospice hebben een positieve uitwerking op de gast en hun familie.

Het hospice wordt bemenst door: professionals, vrijwilligers: voor de tuin, - voor technische problemen, - met kennis van IT, - voor het koken en bakken van diverse gerechten, - boodschappers, - verzorgers voor de gasten en een - bestuur.

Het is ongeveer een week voor Kerst, als ze voor de deur van het hospice staat met haar dochter. Ik heb haar een beetje leren kennen in de 5 weken dat ze dagelijks in het hospice kwam om haar man te bezoeken die hier verblijft. Haar man is drie dagen eerder overleden en ligt in de 'stiltekamer'. Ze komen hem nog even bezoeken..... Ik begroet hen en condoleer ze met het overlijden. We hebben het nog even over de laatste dagen voor het overlijden en ik informeer hoe het met hen gaat. (En nu komt het...) "Ik mis jullie nu al" zegt mevrouw: "Het was zo vertrouwd geworden om hier naar toe te gaan. Ik mis mijn wandeling naar het hospice, ik kreeg elke dag een warme maaltijd....., trouwens liggen er al weer nieuwe gasten?"

Ik moet zeggen dat ik enigszins uit het veld geslagen was. Dit antwoord had ik niet verwacht. Ik dacht er nog een tijd over na en besepte te meer dat we niet alleen voor meneer maar ook voor mevrouw een belangrijke rol hadden gehad. Ze was voor zichzelf zelfs een beetje onderdeel van het geheel geworden, blijkt uit haar interesse in de bezetting.

Soms heb je gewoon niet in de gaten dat trouwe bezoekers ongemerkt veel mee krijgen van het wel en wee, maar zelf ook onderdeel worden van dat zelfde wel en wee.

Dankzij het koppelbed konden we een tweepersoonsbed creëren waardoor een jonge moeder haar twee kleine kinderen dichtbij haar kon hebben in de laatste dagen van haar leven. Het was hartverwarmend maar ook hartverscheurend om te zien.

Blij dat door de continue wachtlijst van terminaal zieke mensen die graag in de hospice willen sterven, het bestuur van de stichting de keuze heeft gemaakt om het aantal gastenkamers uit te gaan breiden en de bestaande kamers te gaan vergroten. Opnieuw mochten wij weer nieuwe vrijwilligers verwelkomen die ons team kwamen versterken. Helaas moesten wij ook afscheid nemen van een vrijwilliger met wie wij vele jaren heel plezierig hebben samengewerkt.

Mijn bijdrage bestaat uit een voorbeeld waarin je naast verdriet ook vaak humor in de hospice meemaakt en een voorbeeld waaruit blijkt dat onze gasten zoveel mogelijk zelf de regie houden.

1. Meneer is bedlegerig en hij is behoorlijk zwaar. Soms wil hij nog proberen uit bed op te staan. "Als ik val dan moet je niet proberen me op te rapen, hoor. Bel maar de brandweer!"
2. Vaak gebruiken gasten met longkanker zuurstof via een maskertje. Maar soms willen ze ook heel graag hun sigaretje blijven opsteken. Daar houden ze nog zo van! Dan gaat de zuurstof uit en het masker af en kunnen ze nog zo genieten van een saffie. Voor een buitenstaander wel een "gekke" gewaarwording.

Er kunnen en mogen zijn voor IEDEREEN in zijn/haar laatste levensfase ..ongeacht je afkomst, geloof, gedrag en normen/waarden... hoe mooi is dat!

De laatste zorg mogen verlenen samen met familie en dan het horloge stilzetten op de tijd van overlijden.. Dankbaar!

3. Hoe de zorg bij mensen thuis wordt ervaren door de ogen van de vrijwilligers en medewerkers

Op zekere dag kom ik binnen bij een thuiszorg waar mevrouw gelijk opmerkt: "Wat een mooie bloes heb jij aan, die wil ik ook!" Haar man kijkt mij hulpeloos aan. Na mijn dienst fiets ik langs een aantal damesmodezaken, maak een paar foto's en laat haar er een uitkiezen. Ze heeft nog 2 weken geleefd, maar wat straalde ze in haar nieuwe bloes!

Wij werden ingezet bij een mevrouw, met de boodschap "het lijkt erop dat mevrouw in de laatste fase is, o.a. hartfalen en nog wat meer problemen". Maar gaandeweg knapte mevrouw op, we hebben samen rummikub gedaan, gezellig hoor. En een heel oud spelletje wat 5jes heette, met dominohoutjes 5jes maken, een heel oud spelletje. Ze is nu pas jarig geweest en 95 jaar geworden. En.... we gaan zo nu en dan haar een bezoekje brengen.

4. Over samenwerking en collegialiteit

Ik ben vrijwilliger voor de tuinwerkzaamheden. Wat ik altijd bijzonder collegiaal vind, is de aandacht van de zorgvrijwilligers voor mij/ons, hetzij met een kopje thee of koffie of een lekker ijsje, als het buiten erg warm is.

Het betreft een collegiaal moment.

In 2023 voor het eerst als vrijwilliger in het hospice. Die zorgzame hand, van een collega, in mijn rug bij een indrukwekkend moment.

De deur werd geopend, toen ik met 2 zware tassen met boodschappen kwam aanlopen. Ze had me aan zien komen lopen, en snelde vlug naar de voordeur, zo lief en attent!!!

Moment van het afgelopen jaar, was voor mij de reünie van de oud VPTZ medewerkers. Zo nu en dan komen we bij elkaar. De verbondenheid is groot...

Ik vind het persoonlijk altijd bijzonder om te ervaren dat we met z'n allen, allemaal heel verschillende persoonlijkheden, in staat zijn deze indringende 'klus' te klaren. Zowel op gast niveau, huishouden, tuin, omgang met professionals, de komende en gaan de bezoeker en noem het verder maar..... het is uniek en een voorbeeld van samenwerken waar menige organisatie jaloers op kan zijn!

Afgelopen jaar was ik genoodzaakt om time out te nemen.

Kaartjes, berichtjes, bezoekjes van collega-vrijwilligers maakte deze periode voor mij dragelijk.

5. Over de zorg in het hospice en bij mensen thuis door de ogen van familie en naasten

Vele familieleden of naasten hebben ook een evaluatieformulier ingevuld. Hieruit blijkt dat bijna iedereen vol lof spreekt over de zorg. De communicatie, bejegening en aansluiten bij de wensen van de gasten worden als goed/uitstekend ervaren.

6. Uit onze registratie

	2019	2020	2021	2022	2023
aantal gasten	37	40	36	55	46
aantal ligdagen	1191	1197	1175	1290	1228
gem. verblijfsduur in dagen	27	28	30	22	23
bedbezetting in %	81%	81%	80%	88%	84%
oudste gast in jaren	94	94	95	96	93
jongste gast in jaren	46	59	42	38	43
oncologische aandoening in %	75%	80%	73%	87%	65%
afkomstig uit zh/h/anders					
ziekenhuis	15	14	20	24	19
thuis	18	21	13	29	19
elders	7	5	3	2	8
kortste verblijfsduur in dagen	1	1	2	2	1
langste verblijfsduur in dagen	152	113	118	93	140
vertrokken naar andere voorziening	1	3	2	2	3
naar huis terug	1	1	0	1	1